

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Stedelijk Lyceum Lange Beeldekens te
ANTWERPEN**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 29331

Instelling Stedelijk Lyceum Lange Beeldekens

Directeur Hedwige LEFEBER

Adres Lange Beeldekensstraat 264 - 2060 ANTWERPEN

Telefoon 03-289.10.40

Fax 03-289.10.49

E-mail langebeeldekens@stedelijklyceum.be

Website [http://www.stedelijkonderwijs.be/stedelijklyceumlangebeeld
ek](http://www.stedelijkonderwijs.be/stedelijklyceumlangebeeld
ek)

Bestuur van de instelling AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen

Adres Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SG Stedelijk Lyceum Antwerpen

Adres Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN

CLB Stedelijk CLB Antwerpen

Adres Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 28-01-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 28-01-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 28-01-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jos VERMIJL

Teamleden Marc D'HOOP, Gino MALFAIT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A- en B-stroom (leerplannen 0/2/2005/075 en 0/2/2013/243)	4
3.2 Project algemene vakken (PAV) in de eerste graad B-stroom (leerplan 0/2/2010/198)	6
3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 0/2/2008/011).....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 08-10-2012 tot 19-12-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 20-12-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	muzikale opvoeding, wiskunde	
Graad 1 B	muzikale opvoeding, project algemene vakken	
Graad 1 Decoratie - Verzorging-voeding	muzikale opvoeding, project algemene vakken	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	muzikale opvoeding, project algemene vakken	
Graad 1 Moderne wetenschappen	muzikale opvoeding, wiskunde	
Graad 1 Nijverheid	muzikale opvoeding, project algemene vakken	

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A- en B-stroom (leerplannen 0/2/2005/075 en 0/2/2013/243)

Voldoet

De leerplanrealisatie is positief omgebogen tot een muziekeducatie die behoorlijk op de leerlingenpopulatie is afgestemd.

Onderwijsaanbod	Bij de schooldoorlichting werd vastgesteld dat het muziekonderwijs uitermate gebrekkig werd aangeboden. De leerplanrealisatie was helemaal ondermaats en de samenhang ontbrak volledig.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Deze situatie is grondig omgebogen. Het geboden muziekonderwijs verloopt leerplangericht. Er wordt werk gemaakt van een goede afstemming op de leerlingenpopulatie. Het verdient aanbeveling om de muziekeducatie nog sterker te verankeren aan goed uitgebalanceerde leerlijnen voor de verschillende muzikale omgangsvormen.
<i>Samenhang</i>	

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Bij de schooldoorlichting was de evaluatiepraktijk onbestaande. Nu is een evaluatiepraktijk uitgewerkt waarvan ook voldoende verantwoordingsdocumenten voorgelegd worden. De schriftelijke evaluaties zijn verzorgd qua opmaak en respecteren de afspraken rond taalbeleid op schoolniveau. De correcties zijn degelijk en de leerlingenresultaten vrij goed. Het verdient aanbeveling om bij het schriftelijk evalueren zoveel mogelijk vanuit klinkende muziek te vertrekken. Voorts kunnen de evaluatiecriteria voor de muziekpraxis sterker aan het onderwijsleerproces gekoppeld worden. Op deze wijze kan het onderwijsleerproces sterker gekoppeld worden aan de evaluatiepraktijk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Bij de schooldoorlichting konden nauwelijks leerlingennotities voorgelegd worden. Dit pijnpunt is helemaal weggewerkt. Het lesmateriaal is behoorlijk uitgewerkt en vaak gekoppeld aan het inzetten van ICT-implementatie binnen het verstrekte muziekonderwijs. In het kader van leren leren kan het lesmateriaal nog sterker leerondersteunend uitgewerkt worden, onder meer door beknopte teksten en een duidelijker onderscheid van hoofd- en bijzaak. Het voorzien van luister- en beeldfragmenten op het digitaal schoolplatform zal het voor de leerlingen mogelijk maken om op eigen tempo bepaalde lesonderwerpen te herhalen en te oefenen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Tijdens de schooldoorlichting gingen een aantal muzieklessen door in de refter. Deze situatie is volledig weggewerkt. Alle lessen gaan door in een voorziene ruimte binnen de bibliotheek. De minimale materiële leerplanvereisten zijn aanwezig. Internet is beschikbaar. De schoolleiding heeft een aantal voorzieningen getroffen om de lesruimte te compartimenteren en een aantal aspecten inzake veiligheid kwaliteitsvol uitgewerkt.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering	Vanuit de vernieuwde aanpak van het geboden muziekonderwijs is het noodzakelijk om alle professionaliseringsinitiatieven inzake muziekpedagogische vorming op te nemen. Daarnaast zijn contacten met collega's muzikleraren een belangrijk gegeven om alsmaar sterker en diepgaander het domein van de schoolmuziek te verkennen.

3.2 Project algemene vakken (PAV) in de eerste graad B-stroom (leerplan 0/2/2010/198)

Voldoet

Het aanbod van de leerinhouden is behoorlijk op de leerplandoelstellingen afgestemd. De evaluatie sluit onmiddellijk bij het onderwijs- en leerproces en bij de leerplandoelstellingen aan.

Onderwijsaanbod	In de vorige doorlichting was de samenhang tussen de verschillende PAV-onderdelen ontoereikend. Het aanbod van taal- en rekenvaardigheden was te overheersend, verliep hoofdzakelijk buiten functionele context en miste daardoor de nodige doeltreffendheid. De invalshoeken van waaruit kennis en vaardigheden in de verschillende onderdelen nagestreefd werden, was onvoldoende afgestemd op de algemene leerplandoelstellingen betreffende functionaliteit en maatschappelijke weerbaarheid.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De school biedt de leerplandoelstellingen PAV geïntegreerd en thematisch aan voor de onderdelen van tijd-, ruimte- en maatschappijbewustzijn en natuurwetenschappen. Daarin zitten ook contextgebonden functionele taal- en rekenvaardigheden vervat. Flankerend is er een aanbod van Nederlandse taalvaardigheden en rekenvaardigheden. Alle onderdelen vertrekken expliciet vanuit de betrokken leerplandoelstellingen of ontwikkelingsdoelen. Er is voldoende wisselwerking en samenhang, waardoor het geheel heel nauw bij het concept van het leerplan aansluit.

In project algemene vakken bestrijken de leerinhouden voldoende de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen en tijd-, ruimte- en maatschappijbewustzijn. De bijbehorende verwerkingsopdrachten brengen de leerlingen de nodige vaardigheden bij zoals informatieverwerking en -verwerking, ICT-vaardigheden, geïntegreerde taal- en rekenvaardigheden, organisatiebekwaamheid en vakattitudes. Bij enkele thema's sluiten ervaringsgerichte activiteiten aan. In het geheel draagt het onderwijsaanbod niet alleen bij tot de algemene vorming van de leerlingen maar evenzeer tot hun maatschappelijke weerbaarheid.

De leerinhouden in de bundels Nederlandse taalvaardigheden en rekenvaardigheden vertrekken uitgesproken van de respectieve vaardigheden. De leerlingen leren deze aan door middel van doelgerichte leerstrategieën en verwerkingsopdrachten. De oefeningen en toepassingen bevatten voldoende herkenbare context en functionaliteit.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de vorige doorlichting vertoonde de evaluatie van de verschillende leerplanonderdelen onvoldoende samenhang en doelgerichtheid. Toetsen met betrekking tot tijd-, ruimte- en maatschappijbewustzijn peilden te eenzijdig naar de reproductie van aangeleerde kennis en vaardigheden. De evaluatie van sommige taalvaardigheden en van de rekenvaardigheden miste de nodige functionele context.

De evaluatie sluit nu volledig bij het onderwijs- en leerproces aan. Gezien dit duidelijk op de leerplandoelstellingen afgestemd is, geldt dit ook voor de evaluatie. Er wordt frequent en gevarieerd geëvalueerd: allerlei taken (zelfstandig werk en groepswork), doe-toetsen, geïntegreerde verwerkingsopdrachten, contextgebonden oefeningen bij de verschillende taal- en rekenvaardigheden, attitudebeoordeling, vormen van peer- en zelfevaluatie. Daardoor krijgen de leerlingen voldoende kansen om de brede waaier van leerplandoelstellingen te verwerven. Er is daarbij ook een doelgerichte wisselwerking tussen evaluatie en remediëring.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De preventieve en curatieve aanpak van de leerbegeleiding is duidelijk merkbaar in het onderwijs- en leerproces. De leerlingencursussen zijn gestructureerd en op maat van de doelgroep opgebouwd. Ze ondersteunen het leren leren van de leerlingen. Ze bevatten voor de verschillende leerplanonderdelen en vaardigheden heel wat verwerkingsopdrachten waaraan leerstrategieën gekoppeld zijn. De leerlingen kunnen frequent gebruik maken van ondersteunende leermiddelen.

De vele activerende werkvormen maken het mogelijk de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen. De frequente evaluatiemomenten laten toe de leervorderingen van de leerlingen permanent op te volgen en waar nodig bij te sturen. Via toepassingen van reflectie (onderdeel van het OVUR-principe), peer- en zelfevaluatie verwerven de leerlingen een beeld van hun eigen leerprestaties. De wijze waarop de leraren in elk hoofdstuk de leerlingen informeren over de te realiseren leerdoelen, de beheersing van de relevante schooltaalwoorden en de na te streven vakattitudes en vaardigheden is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De school heeft de bijsturing van de tekorten doelgericht en planmatig aangepakt. Dankzij een intensieve samenwerking in de vakgroep en de ondersteuning van externe begeleiding zijn de leraren erin geslaagd het onderwijs- en leerproces en de evaluatiepraktijk behoorlijk tot uitstekend op de leerplandoelstellingen af te stemmen. De vakgroepwerking en het engagement van elke leraar daarin zijn een daadwerkelijke hefboom voor kwaliteitsverbetering.

3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan O/2/2008/011)

Voldoet

De school heeft verschillende acties ondernomen om de tekorten in het doorlichtingsverslag weg te werken. De betrokken eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De vakgroep en het beleid volgen de situatie op met ondersteuning van externe begeleiding.

Onderwijsaanbod Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat ruim 30 % van de lessen wiskunde was weggevallen om diverse redenen. Hierdoor werd een pakket eindtermen en leerplandoelen, zowel rond getallenleer als rond meetkunde, niet aangeboden of met onvoldoende diepgang gerealiseerd. De opgezette ‘takenbank’ met vervangtaken, waarop de ‘wachtcollega’s’ een beroep kunnen doen, werd niet ingezet om de leerplanrealisatie bij te sturen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Onvolledige leerplanrealisatie omwille van lesuitval is niet meer aan de orde. De school heeft de tekorten doelgericht en planmatig aangepakt. Het leerplan wordt voldoende gerealiseerd conform de eisen in de betrokken leerplannen. Op basis van een checklist leerplanrealisatie wordt de leerplanrealisatie bewaakt en bijgestuurd waar nodig.

Evaluatiepraktijk Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie onvoldoende valide was omdat een pakket eindtermen en leerplandoelen niet ondervraagd werd. Aanvullend constateerde de inspectie dat de hiaten in de leerplanrealisatie en vooral het onvoldoende inslijpen van een aantal basisbegrippen of basisvaardigheden hebben, samen met enkele input- en contextfactoren, een ongunstig effect op de resultaten van de leerlingen. Aanvullend bleek dat de evaluatie hoofdzakelijk productgericht is en weinig procesgericht. Men hanteert overwegend een testcultuur.

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk werd bijgestuurd op basis van een checklist voor het screenen van de evaluatieopdrachten. De evaluatie is transparant en voldoende valide als beoordeling voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Er is meer evenwicht tussen productevaluatie en procesevaluatie. Er is een doelgerichte wisselwerking tussen evaluatie en remediëring.

Leerbegeleiding Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat een relatief groot aantal leerlingen kampt met leerachterstand en taalachterstand. Er zijn enerzijds verschillende initiatieven op schoolniveau om deze achterstanden weg te werken. Anderzijds wordt op vakniveau extra leerachterstand gecreëerd door de opvallend hoge lesuitval. Het expliciet nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ‘leren leren’ wordt verengd tot het inoefenen van de noodzakelijke verworvenheden uit de voorgaande lessen in bijvoorbeeld de huiswerkklas. Men komt nauwelijks toe aan een afstemming van de eindtermen rond ‘leren leren’ op de nieuwe leerstof.

Preventief

Curatief

Uit de opvolging blijkt dat de vakgroep de leerbegeleiding zowel preventief als curatief organiseert. Er zijn nu initiatieven om de eindtermen rond ‘leren leren’ af te stemmen op de nieuwe leerstof. Op basis van een checklist voor kwaliteitsvol cursus- en lesmateriaal werd het ondersteunend materiaal voor leerlingen bijgestuurd.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de vorige doorlichting werd vastgesteld dat men weinig of geen
Overleg aandacht besteedt aan een grondige analyse van de leerlingenresultaten met
Vorming het oog op het bijsturen van de aanpak, analyse van de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs (tweede graad). Het uitwerken van leerlijnen en vooral de leerplanstudie vormen nog geen vast agendapunt, niet op vakniveau, evenmin op schoolniveau

In samenwerking met externen heeft de school met succes een beleid geïmplementeerd om de vakgroepwerking en de vakoverstijgende samenwerking als een hefboom te gebruiken om de kwaliteit van het onderwijsaanbod en de kwaliteit van de leerlingenresultaten te verbeteren. De leerplanstudie vormt nu het uitgangspunt.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	Hedwige LEFEBER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	